

Győri Ítéltábla

Gf.II.20.169/2022/9/I.

A Győri Ítéltábla a Szabó, Kelemen és Társai Andersen Ügyvédi Iroda (cím15; ügyintéző: dr. Dominek Balázs ügyvéd) által képviselt Felperes1 (Cím2.) felperesnek az Oppenheim Ügyvédi Iroda (cím13; ügyintéző: dr. Éless Tamás ügyvéd) által képviselt Alperes1 [cím1)] I. r. alperes, Alperes2 [cím16)] II. r. alperes, az Oppenheim Ügyvédi Iroda (cím13; ügyintéző: dr. Gass István Gergő ügyvéd) által képviselt Alperes3 (cím4) III. r. alperes, valamint az Oppenheim Ügyvédi Iroda (cím13; ügyintéző: dr. Éless Tamás ügyvéd) által képviselt Alperes4 [cím1)] IV. r. alperes ellen szerződésszegéssel okozott kártérítés megfizetése iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2022. október 10-én meghozott 15.G.40.104/2021/23. számú ítélete ellen a felperes részéről 24. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r., II. r., IV. r. alperesnek – mint együttes jogosultaknak – 3.810.000,- (Hárommillió – nyolcszáztízezer) Ft; míg a III. r. alperesnek 1.270.000,- (Egymillió – kettőszázhetvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes állami céltámogatás birtokában írt ki közbeszerzési eljárást a helységi stadion átépítésére, valamint az azzal egyidejűleg megvalósuló kilátó és kiegészítő tájépítészet teljeskörű kivitelezési munkáinak ellátására. A közbeszerzési eljárást az alperesekből álló konzorcium nyerte el, melynek tagjaival a felperes 2016. november 22-én kötött vállalkozási szerződést. A szerződés 2.1. pontja értelmében annak tárgya – más mellett - a stadion teljeskörű kivitelezési munkáinak elvégzése, a kivitelezéshez kapcsolódó tervezői, művezetési feladatok ellátása, továbbá a használatbavételi engedély iránti kérelem beadásához szükséges mellékletek összeállítása és azoknak a megrendelő részére történő átadása (a továbbiakban: beruházás) volt. A szerződés 3.1. pontja alapján a vállalkozó kötelezettsége volt az is, hogy a megrendelőt a terv megvizsgálása után késedelem nélkül tájékoztassa. A kivitelezési tervdokumentációktól eltérni a szerződés 3.4. pontja értelmében kizárólag a megrendelő előzetes írásbeli engedélyével lehet. A 3.12. pont úgy rendelkezett, a vállalkozó köteles a tervezői művezetési feladatokat a jogszabályban foglalt követelményeknek megfelelően a kivitelezés műszaki átadás-átvételének lezárásig ellátni. Az 5.2. pont alapján a munkaterület átvételével az alperesek a megrendelő által készenlétbe

helyezett elektronikus építési naplót voltak kötelesek nyitni, és azt a vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint naprakészen vezetni. A 8.1.2. pont szerint az alpereseknek a beruházást a szerződés teljeskörű aláírásától számított legkésőbb 420 naptári napon belül kellett megvalósítaniuk, a 8.1.3. alapján hat ütemben, az egyes ütemekhez kapcsolódó vállalkozói díj részelszámolásokkal.

[2] A kiviteli tervdokumentáció előírta, hogy a bontási munkákat óvatosan, kézi technológiával, rezgés és dinamikai hatás átadása nélkül kell lefolytatni. E tervdokumentáció tartószerkezeti tervfejezet részében rögzítették, milyen módszerrel kell a bontási munkákat végezni, a meglévő szerkezeti elemeket feltárni, a meglévő szerkezeti elemek állékonyságát biztosítani, és azt is, hogy a bontási munkák megkezdése előtt részletes szerkezetazonosító feltárásokat kell végezni.

[3] A kivitelezők a bontási munkákat 2016. decemberében kezdték meg. 2017. március 9-én kelt levelükben a kivitelezők megkeresték a terveket készítő társaságot a fejpület bontása során észlelt statikai problémákkal miatt. Arra kértek választ, hogy a pillérek milyen módszerrel lehet megerősíteni. 2017. március 23-ai levelükben a fejpület szerkezeti, tervezési problémái miatt a felperes felé kivitelezői akadályközlést jelentettek be, és előadták, hogy a vasbetonszerkezet bontási munkái és a kiegészítő feltáró bontások elvégzése során nem várt problémák merültek fel. Utaltak arra, hogy a megvalósulási terveken szereplő szerkezeti megoldások a valós állapotoktól jelentősen eltértek, így újabb tervek készítése szükséges. 2017. április 1-jén kelt levelükben a felperest és a műszaki ellenőrt a jelentős mértékű statikai problémákról ismételten tájékoztatták, kitérve arra, hogy egyeztetéseket folytatnak a statikus terveket készítő társasággal. Előadták, hogy a cég vezető statikusa 2017. március 30-án tervezői bejárást tartott, s megállapította, hogy az épület statikai állapota sem a korábbi terveknek, sem az előírt kivitelezési minőségnek nem felel meg. A korábbi szerkezetépítéssel kapcsolatosan jelentős kivitelezési mulasztásokat állapíthatók meg, sok helyen a vasalás hiányát, hiányosságát tapasztalta, a meglévő szerkezethez pedig az új, előregyártott, valamint a vasbetonszerkezeteket nem lehet csatlakoztatni. Az épület további koncepciójának kidolgozásának, a megrendelővel egyeztetésének időpontjáig a szerkezetépítés megerősítési munkákat az alperesek leállították. 2017. április 12-én a felperesnek összefoglaló levelet küldtek, és jelezték, az eredeti tervek szerinti kivitelezési munka nem folytatható, új tervek szolgáltatása szükséges. A módosított kivitelezési terv elkészítéséig az életveszélyes állapot miatt a teljes fejpületben a munkavégzést felfüggesztették. Az társaság 2017. április 4-én tervezői állásfoglalást készített, melyben rögzítette, hogy a fejpület feltárása során a vártakhoz képest jelentősen kedvezőtlenebb, előre nem látható szerkezeti állapotot tártak fel, mely utólagos beavatkozásokat igényel, a további kivitelezés folytatása előtt pedig átfogó állapotfelmérő szakvélemény készítése szükséges.

[4] A tervezők 2017. július 25-én a stadion fejpületét érintő döntést előkészítő tanulmánytervet készítettek a szerkezet további építésének különböző variációit érintően, s három továbbépítési lehetőséget vázoltak fel. Ezek közül a legköltségesebb megoldás a meglévő fejpület teljes elbontása, amely azonban lehetőséget ad arra, hogy a hatályos előírásoknak megfelelően korszerű, a többi variációhoz képest időtálló szerkezeti rendszer valósuljon meg.

[5] A felperes megbízása alapján a társaság² (társaság²) 2017. május 15-én mérnöki jelentést készített, amelynek értelmében a szerkezeti sérülések a rövid konzoloknál egyes födémszakaszokban, valamint a továbbépítésnél felhasználandó meglévő szerkezetekből kiálló betonacéloknál határozható meg, s ezek a kivitelezők felelősségi körébe tartoznak. A jelentés utalt arra, hogy a kiviteli terv részeként a fejépület bontásáról építészeti műszaki leírás készült még 2015. július 15-ei dátummal; a bontási technológia kapcsán meghatározták a bontás során figyelembe veendő előírásokat és teendőket, amelyek közül többet nem tartottak be. A födémszerkezet nem a megfelelő technológiával készült, nem statikus tervező művezetése mellett, és tudomásuk szerint bontási technológiai terv nem készült.

[6] A felperes a társaság³nak tartószerkezeti szakértői vélemény elkészítésére adott megbízást. A 2017. augusztus 31-ei keltezésű szakértői vélemény megállapította, hogy a bontott csomópontokban a maradó vasalások károsodtak, a beton, a betonacél épsége így nem biztosítható, helyenként túlbontások történtek, az alátámasztások hiánya a födémek utólagos erősítését megnehezíti, jelentős áttervezést kell végezni. Kitért arra, hogy az előírásokkal ellentétben részletes bontási tervvel nem találkozott; ebben kellett volna részletezni a bontási technológiát, a bontás körülményeit, annak sorrendjét, a bontógépek felsorolását, mozgatását, a bontás közbeni födémek terhelését, a bontás közben az állékonyság, a tűzvédelem, a balesetvédelem biztosítását, a dolgozók tájékoztatását, a munkák ismertetését, a munkaterület elhagyását. A bontási munka elvégzése után megvalósulási terv sem készült. A szakértői vélemény szerint a bontást végző kivitelezőknek felróható a födémeken való gépi közlekedés, a födémterületek túlterhelése betontörmeléssel, a bontási terv hiánya, egyes födémterületek túlbontása.

[7] A tartószerkezeti tanulmánytervben foglalt három újjáépítési módra a konzorcium 2017. május 11-én készítette el árajánlatát; a fejépület elbontásával, s az új fejépület megépítését jelentő kapcsolatos verzióra nettó 900.000.000,- Ft keretösszegre tett a megrendelőnek ajánlatot.

[8] A felek a kivitelezési munkák során felmerült pótmunkákkal összefüggésben a vállalkozási szerződést többször módosították, melynek elsősorban az volt az oka, hogy a fejépület bontásakor, 2017 tavaszán vált ismertté az alperesek számára a meglévő szerkezet hibás kialakítása, gyenge szerkezete, ami nem tette lehetővé az eredetileg tervezett műszaki átalakítás elvégzését. A 2017. május 31-ei II. számú, valamint a 2017. június 15-ei III. számú szerződésmódosítást egyaránt a fejépület feltárt szerkezeti hibái indokolták.

[9] Az alperesi konzorcium 2017. július 14-én kötött tervezési szerződést a társaság⁴gal a tervezői művezetési feladatok ellátása céljából.

[10] A felperes 2017. június 14-én kelt, az I. r. alpereshez intézett levelében visszautasította a konzorcium 2017. június 7-én kelt levelének a megrendelő szerződésszegésre vonatkozó állításait, és – a teljesség igénye nélkül – felhívta a vállalkozó figyelmét az ő szándékos és rosszhiszemű szerződésszegő magatartását alátámasztó tényekre. Így a bontási munkálatokat jelenlegi tudomása szerint nem szakszerűen végezte el, olyan szerkezetbeli sérüléseket okozott, melyek jelentősen elnehezítik a továbbépítést; a bontás során statikus tervezői művezetés nem volt; a bontás előtt nem végeztek részletes

szerkezetazonosító feltárásokat; a bontási technológiai terv nem készült el; a látszóbeton készítése során a vállalkozó nem a szakmai szabályok és tervek szerint járt el, miként a lelátó építése során sem, ugyanis nem készítette el a dilatációs hézagot.

[11] Az alperesek a 2017. június 21-én megtartott kooperációs megbeszélésen reagáltak e levélre, s hivatkoztak arra, hogy az társaság1 nyilatkozata szerint a fejpület bontása közben keletkezett szerkezeti sérülések javíthatóak, a szerkezet továbbépítését nem érintik.

[12] Helység1 Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése 2017. augusztus 18-án hozott határozatot arról, hogy a fejpület alperesek általi visszabontásakor feltárt gyenge szerkezet, hibás kialakítás, korábbi hiányos munkák miatt a fejpület teljes, valamennyi szintet érintő visszabontása és újraépítése szükséges. Az önkormányzat tudomásul vette, hogy a takart szerkezet állapota az eredetileg tervezett műszaki átalakításra nem alkalmas, a vasbetonszerkezet állapota, kialakítása hibás, hiányos. Ezért az előre nem látható, a takart szerkezet bontásakor ismertté váló problémák kiküszöbölése érdekében a vállalkozási szerződés újabb módosítását indítványozta, azzal, hogy a módosított műszaki tartalom szerint a kivitelezési munkákat legkésőbb 2018. június 29-éig fejezzék be.

[13] Ennek alapján a felek 2017. szeptember 6-án egységes szerkezetbe foglalt vállalkozási szerződést kötöttek (V. számú szerződésmódosítás), s abba belefoglalták a korábbi szerződésmódosítások feltételeit is. Rögzítették, hogy a fejpületben végzett munkálatok közben az épületrészek bontása, a takart szerkezetek feltárása során kiderült, a vasbetonszerkezet kialakítása hibás, hiányos, a részben feltárt, részben még mindig nem látható szerkezeti állapot miatt az eredetileg tervezett műszaki átalakításra nem alkalmas, ezért a kivitelezési munkák a fejpületben leálltak. A takart szerkezetek feltárt, a felek által nem ismert szerkezeti hibái a megrendelőt kényszerhelyzetbe hozták, a közgyűlés az új tartószerkezeti tervek alapján a teljes épület visszabontását és újjáépítését tartja szükségesnek, mert e megoldás szolgálja leginkább a maximális biztonságot, és a megvalósítás is határidőben elvégezhető. A szerződésmódosítás kiemeli a fejpület teljes visszabontásával és annak újraépítésével kapcsolatos tervezési és kivitelezési feladatokat, a kapcsolódó többletköltségeket. E munkákhoz kapcsolódóan a vállalkozói díjat a felek legfeljebb 900.000.000,- Ft + áfa összegben, utólagos, tételes elszámolás mellett határozták meg.

[14] Az V. számú szerződésmódosítás szerinti munkálatokat az alperesek elvégezték; a felperesek részükre 861.667.043,- Ft + 232.650.101,- Ft áfa = 1.094.317.144,- Ft díjat kifizetett.

[15] A felperes keresetében az alperesek egyetemleges kötelezését kérte 1.094.317.144,- Ft, és ennek 2017. április 1-jétől a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére. Előadta, hogy a konzorcium hibásan teljesített, a stadion kiviteli tervdokumentációjában rögzített bontástechnológiai előírásokat több szempontból is megsértette. Az alperesek a bontás előtt nem készítettek bontástechnológiai tervet, a bontás során a szerkezet állékonyságát biztosító támaszokat nem alkalmazták, a födém szerkezetet nem megfelelő technológiával bontották, a még nem bontott szerkezeti elemek állékonyságát nem biztosították, a bontás megkezdése előtt nem végeztek részletes szerkezetazonosító feltárásokat, a vízszintes szerkezeteket nem bontóállványon bontották, s olyan bontási

technológiát alkalmaztak, amely több szerkezeti elemben is rezgést, dinamikai hatást váltott ki. Mindemellett a tervezői művezetés igénybevételét is elmulasztották. A stadion meglévő szerkezetében károsodás következett be, a meglévő szerkezeteket az eredeti kiviteli tervdokumentáció szerint az új szerkezethez nem lehetett hozzáépíteni, a csatlakozási pontok károsodtak, a csatlakozás lehetetlenné vált; emiatt kellett új fejpületet építeni. Álláspontja szerint, ha az alperesek a szerződéses rendelkezéseket megtartják, úgy a nem megfelelő bontási munkálatok már 2016. decemberében leállíthatók lettek volna, s nem lett volna szükség a teljes fejpület elbontására és újjáépítésére. 2017. áprilisára azonban a fejpületben már helyrehozhatatlan károk keletkeztek. Kiemelte: az alpereseknek kell bizonyítaniuk, hogy megvizsgálási kötelezettségük teljesítésekor nem mulasztottak, illetve nem saját felróható magatartásuk miatt nem adtak, avagy késedelmesen adtak tájékoztatást a fejpület műszaki állapotáról. Utalt arra, a szerződés módosítását az indokolta, hogy az alpereseket kötbérterhes határidő kötötte, ezért újabb teljesítési időpontokat kellett meghatározni. Másrészt pedig rámutatott, hogy kárenyhítési kötelezettsége körében a kivitelezőkkel együttműködött, hogy a munkák leállítására ne kerüljön sor. Tény ugyan, hogy az V. számú szerződésmódosításba belefoglalták a fejpület teljes elbontásával és újjáépítésével kapcsolatos munkálatokat is, ami azonban nem jelenti, hogy elismerte volna, hogy az alpereseket ezért felelősség nem terheli. Véleménye szerint a szerződésmódosítások egyezségnek nem tekinthetők, azok csupán a fennálló műszaki állapotot rögzítették. Nem volt szó arról, hogy a kivitelezőkkel szembeni igényérvényesítés jogáról lemondott volna; azért szerződött az alperesekkel a módosított műszaki tartalomra, hogy a kivitelezés mielőbb befejeződhessen. Előadta azt is, hogy az V. számú szerződésmódosítást követően újabb műszaki információ birtokába már nem került, a korábbi szakértői vélemények pedig általánosságban a meglévő szerkezet statikai állapotát, annak kialakulása körülményeit, a műszaki megoldásokat vizsgálták. Ezért álláspontja szerint további szakértői bizonyítás útján lehet állást foglalni abban, a kivitelezők a bontási technológiát rosszul alkalmazták-e, mennyiben károsodott a szerkezet, s ezzel okozati összefüggésben állt-e az, hogy az építkezést a meglévő kiviteli tervek szerint már nem lehetett folytatni.

[16] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy a felperes vagyonában polgári jogi értelemben kár nem keletkezett, illetve az igény a káronszerzés tilalmába ütközne. A kereset szerintük alaptalan azért is, mert az V. számú szerződésmódosítás egyezségnek minősül, amivel a felek véglegesen rendezték a fejpület statikai problémáival kapcsolatos kérdést. A felperes közgyűlése szakvélemények birtokában döntött arról, hogy a módosított kiviteli tervek szerinti munkavégzésre megrendelést ad. A megrendelő elfogadta tehát, hogy rajtuk kívülálló, előre nem látható okok miatt kellett a fejpületet teljes egészében visszabontani, s újjáépíteni. Minden műszaki információ, adat birtokában döntött arról, hogy a munkát további vállalkozói díj mellett a konzorcium végezze. Mindemellett a szerződésmódosítást követően ismertté vált szakvéleményre, műszaki adatra, eseményre a felperes hivatkozni sem tudott. Az állított hibás teljesítés kapcsán azt fejtették ki, hogy a fejpület statikai, szerkezeti problémái az épület eredeti kivitelezésére, és az azóta végrehajtott szakszerűtlen, az épület szerkezetét veszélyeztető beavatkozásokra vezethető vissza. A bontástechnológiai tervek elkészítésének formai követelménye nem volt, tervezői művezetőt pedig jogszabály alapján nem kellett alkalmazniuk, mégis, a kivitelezési munkálatokat művezetés mellett folytatták. Az I. r., a II. r. és a IV. r. alperesek előadták továbbá, a felperes nem tett tényelőadást arra, milyen tervhibákat, hiányosságokat kellett volna a szerződéskötést megelőzően észlelniük, ugyanakkor megjegyezték: számukra felismerhető tervhiba, hiányosság nem volt. 2017. márciusában kooperációs egyeztetésen többször is jelezték, hogy a fejpület szerkezetével statikai problémák vannak, a bontás pedig az eredeti tervek szerint nem kivitelezhető.

[17] Az elsőfokú bíróság a 2021. március 1-jén meghozott 15.G.40.002/2020/35. számú ítéletével a keresetet elutasította, hivatkozással arra, hogy az önkormányzat saját vagyonában csökkenés nem következett be. A Győri Ítéltábla 2021. július 9-én kelt Gf.II.20.060/2021/7. számú végzésével a törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozatra utasította; álláspontja szerint a vállalkozói díj kifizetése a felperes vagyonának rovására történt.

[18] A megismételt eljárásban az alperesek hangsúlyozták, hogy az V. számú szerződésmódosítás egyezségnek minősül, annak joglemondási klauzulát nem kell tartalmaznia. Utaltak arra, hogy 2017. márciusától a felperes folyamatosan tájékoztatást kapott a feltárt hiányosságokról, tartószerkezeti problémákról, majd ezután keletkeztek a felperes felkérésére különböző szakértői vélemények. Majd 2017. augusztus 18-án döntött arról az önkormányzat közgyűlése, hogy tudomásul veszi, a takart szerkezet állapota az eredetileg tervezett műszaki átalakításra nem alkalmas, az épület eredeti vasbetonszerkezeteinek állapota, kialakítása hibás, hiányos. Ugyanezt tartalmazta az V. számú szerződésmódosítás is. A szerződésmódosításra tehát magatartásuktól független okokból volt szükség, amit a felperes is elismert. Hivatkoztak arra is, ha a bíróság arra a következtetésre jutna, hogy a felek között egyezség nem jött létre, hibásan ebben az esetben sem teljesítettek, figyelemmel a Ptk. 6:157. § (1) bekezdésének arra a szabályára, hogy nem teljesít hibásan a kötelezett, ha a jogosult a hibát a szerződéskötés időpontjában ismerte. A felperes a 2017. június 14-ei levelében felsorolta az állítása szerinti kivitelezési hibákat, azaz már a szerződésmódosítást megelőzően tudott azokról.

[19] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével a keresetet elutasította. A törvényszék határozata indokolásában mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az V. számú szerződésmódosítás a Ptk. 6:27. § (1) bekezdése alapján a felek egyezségének minősül-e. Kiemelte: egyezség létrejötté akkor állapítható meg, ha a felek a közöttük fennálló vitás, vagy bizonytalan kérdéseket úgy rendezik, hogy kölcsönösen engednek egymásnak, vagy valamelyik fél egyoldalúan enged követeléséből, azaz a feleket megillető követelésből legalább az egyik fél követelése módosul. Annak kapcsán, hogy egyezség jött létre, a bizonyítási érdek az alperesekre telepíthető. A joglemondási klauzulával kapcsolatos jogi okfejtésüket az elsőfokú bíróság azért nem fogadta el, mert az egyezség létrejöttének megállapításához az szükséges, hogy az egyik fél valamely jogából a szerződésből kitűnően engedjen, azonban a szerződés ilyen tartalmi elemet, nyilatkozatot nem tartalmaz. A beszerzett bizonyítékokat értékelve azt a következtetést vonta le, hogy az V. számú szerződésmódosítás létrejöttével az önkormányzat igénye érvényesítéséről nem mondott le; a szerződés megkötése azt a célt szolgálta, hogy újabb közbeszerzés kiírása nélkül a beruházás mielőbb befejeződhessen, s e célnak rendelték alá a szerződés tartalmát, azaz ezért nem építettek bele a konzorcium felelősségét érintő rendelkezéseket.

[20] Ezt követően az elsőfokú bíróság azt értékelte, hogy a szerződéskötéskor a felperes ismerte-e azokat az alperesi szerződésszegő magatartásokat (a bontási terv és a tervezői művezetés hiányából, a rossz bontástechnológia alkalmazásából eredő hibás teljesítést), amelyek miatt a fejpület elbontása és az új szerkezet megépítése vált szükségessé. Ha a kérdésre igenlő választ kell adni, úgy az alperesek a Ptk. 6:157. § (1) bekezdése alapján nem teljesítettek hibásan, így magatartásukkal okozati összefüggésben kárigény nem érvényesíthető.

[21] Ennek kapcsán a törvényszék hivatkozott a Kúria Pfv.V.21.203/2012/6. számú ítéletére (EBH 2013.P.17.), és leszögezte, hogy az ismert hibák körébe azok tartoznak, amelyekről a jogosultnak a szerződéskötéskor ténylegesen tudomása volt, míg felismerhető hibáknak az ún. nyílt, tehát egyszerű észleléssel megállapítható, valamint azok a hibák minősülnek, amelyeket a jogosultnak a kötelezett tájékoztatása, a szerződéskötés körülményei, illetőleg a dolog életkora, állapota, hasznátsági foka alapján egyébként számításba kellett vennie.

[22] Figyelemmel a keletkezett dokumentumokra, különösen a felperes 2017. június 14-én kelt levelére, tényként állapítható meg, hogy a megrendelő felperes a fejpület meglévő és az alperesek által okozott hibáinak, a meglévő épület és a hozzá építendő új épületszerkezet egymáshoz kapcsolásának meghíúsulása ismeretében vállalta, hogy a fejpület teljes elbontására és egy új épület megépítésére köt a kivitelezőkkel vállalkozási szerződést. A bíróság felhívása ellenére sem tudott a felperes az V. számú szerződésmódosítás létrejötté utáni időszakból olyan újabb információra, így szakvéleményre, szakértői anyagra hivatkozni, mely számára nem volt ismert, s a hibás teljesítés értékelését befolyásoló adatnak minősülne. Tény ugyan, hogy az V. számú szerződésmódosítás bevezető része a kialakult helyzetért az alperesek felelősségét nem részletezi, hanem csupán a meglévő épület szerkezeti problémáira tér ki, ez azonban nem jelenti azt, hogy az önkormányzat a hibákat ne ismerte volna. A szerződés tartamának ezen hiányossága ugyan akadályát képezte az egyezség létrejöttének, de nem akadályozta a hibás teljesítés alóli mentesülés megállapításának. (Ptk.6:157. § (1) bekezdés)

[23] A törvényszék szerint - bár a fentiek tükrében jelentősége nincs - , azonban a kereset megalapozatlan a Ptk. 6:137. §-án és 6:142. §-án szerint is. Nem állt rendelkezésre ugyanis olyan tényként kezelhető peradat, melynek alapján az alperesek szerződésszegő magatartásával okozati összefüggésben a fejpület újraépítésének szükségességére lehetne következtetést vonni. Kiemelte, hogy tanú2 tanú vallomása szerint a meglévő épületet nem volt szükséges újrabeépíteni, és az önkormányzat az időbeli bizonytalanság miatt választotta ezt a lehetőséget, figyelemmel arra, hogy nem lehetett tudni, a bontás elhúzódnak esetén milyen további szerkezeti gyengeségekre derül fény. A bíróság utalt arra is, hogy a felperes a károkozó magatartás tisztázására, a kár összegének megállapítására magánszakértői véleményt szerzett be. szakértől igazságügyi építési szakértő 2022. június 14-én kelt szakértői véleménye értelmében a korábbi statikai szakvélemények, épületdiagnosztikai vizsgálatok alapján az látszik, hogy a bontási munkák csak kis valószínűséggel okoztak statikai problémát a megmaradónak tervezett szerkezet peremein belül. A hibás bontási technológia elsősorban olyan károsodást idézett elő, amely a meglévő szerkezethez hozzáépítendő szerkezetek tervezett csatlakozási lehetőségeit nem tette lehetővé. Nem tudott nyilatkozni arra, ha a kivitelezők a statikai problémákat időben észlelik, s betartották volna a bontási utasításokat, úgy milyen költségek, vállalkozói díj mellett lehetett volna a hibákat kijavítani, illetőleg a fejpületet a szükséges módon milyen költségek mellett lehetett volna átépíteni. A szakvélemény tehát megerősíti tanú2 előadását, és nem támasztja alá a felperesnek azt az állítását, hogy a kivitelezők hibás bontási technológiája miatt kellett a fejpületet elbontani, és új épületet építeni. A felperes szuverén döntése volt, hogy a háromféle továbbépítési mód közül a fejpület teljes elbontását, s új épület megépítését rendeli meg, ami nem áll okozati összefüggésben az állított hibás teljesítéssel. A felperes hivatkozott ugyan arra, hogy általános kártérítésre vonatkozó igénye van (Ptk. 6:531. §), azonban ez a követelése azért is alaptalan, mert általános kártérítés alkalmazásának nincs

helye akkor, ha egyébként a bizonyítás lefolytatható (amit a szakértő sem cáfol), csupán terjedelmes, költséges. Ekként a hibás teljesítés és az állított kár bekövetkezése között az okozati összefüggés sem áll fenn, valamint a kár összege sem bizonyított.

[24] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett; elsődlegesen annak megváltoztatását, s a keresetének helyt adást, míg másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a Ptk. 6:157. § (1) bekezdését. Kiemelte: keresetét lényegében arra alapította, hogy az alperesek a 2016. november 22-én megkötött vállalkozási szerződés részét képező kiviteli tervdokumentáció előírásaitól eltérő hibás teljesítése miatt annak módosítása vált szükségessé, és emiatt keletkezett a kára. A hibás teljesítés következménye ugyanis a vállalkozási szerződés módosítása, a fejpület teljes elbontása és újraépítése. Kárigényét tehát nem a szerződésmódosítás szerinti munkák hibás teljesítésére, hanem arra alapította, hogy a szerződésmódosítás azért vált szükségessé, mert az alperesek eredeti szerződéses vállalásaikat hibásan teljesítették. Arra vonatkozóan az ítélet megállapítást nem tartalmaz, hogy az eredeti vállalkozási szerződés megkötésekor ismernie, vagy felismernie kellett volna az eredeti teljesítés hibáját. A felhívott jogszabályi rendelkezés nyilvánvalóan nem alkalmazható olyan szerződésmódosítás szükségességének megítélésére, melynek előzménye a konzorcium korábbi hibás teljesítése volt. A Ptk. 6:157. § (1) bekezdésének célja az, hogy a jogosult utóbb ne hivatkozhatson olyan hibára, amelyet ismert, vagy elvárható lett volna, hogy megismerjen; ehhez képest a perbeli helyzet merőben eltérő. Megjegyezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:157. § (1) bekezdésének helytelen alkalmazásával lényegében ugyanarra az eredményre jutott, amelyet a Ptk. 6:27. § (1) bekezdésének összefüggésében kategorikusan elutasított.

[25] A felperes kiemelte, hogy magánszakértői bizonyítási indítványának a törvényszék helyt adott. A bíróság tudott arról, hogy a szerződésmódosítás aláírása után készített magánszakértői véleménnyel rendelkezik az alperesek szerződésszegésének bizonyítására. Így a peradatokkal ellentétes, okszerűtlen az a következtetése, hogy bírósági felhívás ellenére az önkormányzat a szerződés megkötése utáni időszakból nem tudott számára nem ismert újabb információra hivatkozni, amely a hibás teljesítés értékelését befolyásoló adatnak minősülne.

[26] Megítélése szerint a magánszakértő alátámasztotta azt az állítását, hogy az építész és tartószerkezeti műleírásban részletesen leírt bontási technológiát a kivitelezők nem tartották be, illetve bontási technológiai tervet nem készítettek, tervezői művezetést nem alkalmaztak. A szakvélemény szintén megerősítette, hogy az eredeti szerkezet hiányosságai már jóval korábban észlelhetők lettek volna az alperesek részéről. A kiviteli terveken nem szereplő födémáttöréseket és nyíláskialakításokat már 2016. decemberében észlelhatték volna, majd 2017. február elején azt is, hogy a konzolos szakaszokat határoló konzolos faltartók nem a pillérbe bekövetve kerültek megvalósításra, a falak alsó és felső födémbe való bekötő vasalása pedig helyenként hiányzik. Végül 2017. március elején felismerhető lett volna, hogy a korábbi előregyártott vasbeton lelátógerendák feltámaszkodása a rövidkonzolokhoz nem a korábbi tervek szerinti bontható kapcsolat volt, hanem az előregyártott lelátóelemek roncsolás nélkül nem bontható vasalással is a keresztgerendákba bekötöttek voltak. Az alperesek észlelhatték volna azt is, hogy a hibás bontási technológia elsősorban olyan károsodást idézett elő, amely a meglévő szerkezethez hozzáépítendő szerkezetek tervezett csatlakozási lehetőségeit nem tette lehetővé, azaz lényegében kizárta a megmaradónak tervezett, egyébként erre alkalmas szerkezeti elemek megmaradásának lehetőségét. Ekként az alperesek magatartása és a károsodás közötti okozati összefüggés is

bizonyított, s megalapozatlan az a következtetés, hogy az okozati összefüggés azért nem bizonyított, mert a teljes újraépítés nem kizárólagosan az alperesek magatartásának következménye.

[27] A felperes hangsúlyozta, hogy szakértő1 igazságügyi szakértő a kár összegére feltett kérdésre úgy nyilatkozott, hogy erre csak akkor lehetne válaszolni, ha olyan tervdokumentáció készülne el, mely azt a feltételezett állapotot veszi figyelembe, hogy időben észlelték a statikai problémákat, és betartották a bontási utasításokat. Egy ilyen tervdokumentáció előállítására ugyanakkor reális lehetőséget nem látott, ezért álláspontja szerint erre a kérdésre szakmailag megalapozott válasz nem adható. Ebből az következik, hogy az időmúlásra és a fejpület időközbeni teljes elbontására, újjáépítésére tekintettel szakértői módszerekkel már nem állapítható meg, hogy amennyiben a kivitelezők a bontási munkálatokat mindenben a kiviteli tervnek, szakmai előírásoknak megfelelően végezték volna, úgy a fejpület kapcsán szükségessé váló műszaki megoldás megvalósítására milyen költség mellett kerülhetett volna sor. A szakértői véleményben rögzített módszertani leírás alapján egyébként a szakértőnek hiánypótlást kellett volna elrendelnie, ha a kérdés megválaszolására anyagok szolgáltatásával lát lehetőséget, s mivel ilyen hiánypótlás meghatározására nem került sor, nyilvánvaló, maga a szakértő sem látott lehetőséget a válaszában jelzett tervdokumentáció elkészítésére. Mindemellett a felperes megjegyezte azt is, hogy hivatkozott a Ptk. 6:531. §-ára, az általános kártérítés megítélésének lehetőségére, másrészt a Pp. 279. § (3) bekezdése szerinti, mérlegeléssel történő kármegállapításra is. Erre vonatkozó előadásait fenntartotta, és kiemelte, mind általános kártérítés alkalmazásának, mind mérlegeléssel kármegállapításnak helye lett volna, figyelemmel arra, hogy az okozati összefüggést – ha nem is a teljes újraépítés szükségessége körében – bizonyította, a kivitelezők szerződésszegésével okozott kár összege viszont objektíve bizonyíthatatlan.

[28] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

[29] Az I. r., a II. r. és a IV. r. alperesek álláspontja szerint a felperes az állítólagos hibás teljesítésre hivatkozással nem jogosult igényt érvényesíteni. Kiemelték, hogy a törvényszék helyesen alkalmazta a Ptk. 6:157. § (1) bekezdését, s szögezte le, hogy a felperes az V. számú szerződésmódosítás megkötésekor a keresetlevélben teljesítési hibaként állított körülményeket már ismerte. A felperes mindemellett a Ptk. 6:27. §-a alapján sem jogosult hibás teljesítésre hivatkozással igényt érvényesíteni, ugyanis az V. számú szerződésmódosítás csakis egyezségként értelmezhető. A felek között fennálló kötelemből vitás kérdések fakadtak, s ilyenként merült fel, hogy milyen körülmények folytán nem lehetett a fejpületet az eredeti tervek szerint kivitelezni. A fennálló vitás helyzetet megegyezéssel rendezték, és az önkormányzat 2017. augusztus 18-án meghozott 606/2017. számú közgyűlési határozatát követően a felperes által elkészített, s általuk jóváhagyott tervezettel megegyező szöveggel írták alá az V. számú szerződésmódosítást. Ebben a felperes expressis verbis elismerte, hogy a szerződésmódosítás szükségessé válása magatartásuktól független okra vezethető vissza, s ennek megfelelően az új tervek szerinti kivitelezésből fakadó többletvállalkozói díjat és többletanyag-költséget maradéktalanul magára vállalta, a teljesítési határidőket pedig úgy módosították, hogy ezzel kapcsolatban a felperes igényt ne érvényesíthessen. Abban a vonatkozásban tévedett az elsőfokú bíróság, hogy a felek között létrejött szerződésmódosításnak nem volt olyan tartalmi eleme, amely szerint a felperes valamely jogából engedett; a szerződés tartalmából következően ugyanis az önkormányzat részéről a joglemondás egyértelműen megállapítható. Megjegyezték, legfeljebb a felperes titkos

fenntartásaként értékelhető, s ekként a Ptk. 207. § (5) bekezdése [helyesen: Ptk. 6:92. § (1) bekezdése] értelmében figyelembe nem vehető az az egyébként is vitatott körülmény, amely szerint a szerződésmódosítás azt a célt szolgálta, hogy újabb közbeszerzés kiírása nélkül a beruházás mielőbb befejeződhessen.

[30] Az I. r., a II. r. és IV. r. alperesek arra is hivatkoztak, hogy a felperes bizonyítása sikertelen volt. Kiemelték, hogy az általa benyújtott, szakértő által készített szakvélemény több szempontból sem felel meg a törvényi követelményeknek, egyébként is hiányos és aggályos, a felperes tényállításainak alátámasztására alkalmatlan. A magánszakértő nyilatkozata a szerződésszegést nem bizonyítja. Kitűnik, hogy a bontástechnológiai terv elkészítésére, illetve a bontástechnológiai tervvel kapcsolatos formai és tartalmi követelményekre vonatkozóan jogszabályi, mérnökkamarai előírások nincsenek. A bontástechnológiai terv szükséges tartalmi elemeiként felsorolt dokumentációt elkészítették, azonban e tényt a magánszakértő figyelmen kívül hagyta. Nem bizonyított továbbá, hogy a fejpület eredetileg meglévő statikai hiányosságai és hibái korábban felismerhetőek lettek volna, miként a nem megfelelő bontási technológia alkalmazására vonatkozó állítás sem. Kiemelték, hogy az állított hibás bontási technológia még a magánszakértő szerint is legfeljebb a csatlakozási pontok károsodását eredményezhette. Ha pedig bizonyos esetekben – a bontási tevékenységgel egyébként minden körülmények között együtt járó módon – a bontási tevékenység közvetlen hatásaként a megmaradó szerkezeteket sérülés is érte, ezek jelentéktelenek és könnyen javíthatóak voltak, a fejpület teljes lebontását nem tették szükségessé. Hangsúlyozták, hogy a magánszakértő kifejezetten cáfolta az állított szerződésszegés és kár közötti ok-okozati összefüggést is, tekintettel arra, hogy a fejpület teljes bontása és újjáépítése még szerinte is csak kis valószínűséggel állhat okozati összefüggésben az állított szerződésszegéssel. szakértő szakértő nem tett arra vonatkozó nyilatkozatot, hogy a kivitelezők számára a fejpület eredendően meglévő statikai hibái és hiányosságai előbb felismerhetőek lettek volna-e, s amennyiben előbb felismerhetőek lettek volna, úgy milyen mértékű újratervezés lett volna szükséges. Az I. r., a II. r. és a IV. r. alperesek utaltak arra is, hogy a magánszakértői vélemény - megerősítve tanú2 tanú vallomását - nem támasztja alá azt az állítást, hogy a hibás bontási technológia miatt kellett a fejpületet elbontani, s új épületet létesíteni. Mindemellett kiemelték, hogy általános kártérítés alkalmazásának több okból sem volt helye; nem állapítható meg egyrészt a kár bekövetkezésének ténye sem, másrészt pedig az állított kár objektív kiszámíthatatlanságának esete sem.

[31] Az I. r., a II. r. és a IV. r. alperesek kitértek arra, hogy magánszakértői bizonyítást ajánlottak fel, amelyet le kellene folytatni abban az esetben, ha az ítéltábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontját nem osztaná.

[32] A III. r. alperes fellebbezési ellenkérelme szerint a törvényszék a perben jelentős tényállást helyesen tárta fel, s abból okszerű jogi következtetéseket vont le. Kiemelte, hogy a felperes tudott a fejpület határidőben kivitelezését akadályozó, előre nem látható körülményekről, a statikai hibákról, s hosszú tárgyalások, szakértői vélemények beszerzését követően, valamennyi releváns műszaki adat ismeretében döntött úgy, hogy a vitás kérdéseket az V. számú szerződésmódosításban rendezi, és a konzorcium ajánlatának megfelelően a bontással és újjáépítéssel kapcsolatos további munkákat megrendeli. A felperes még tényállításokat sem tett olyan műszaki adatokra, információkra vonatkozóan, melyekről e szerződésmódosítást követően szerzett tudomást. Mindemellett véleménye szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt is, hogy a felperes a kártérítési felelősség fennállásának

elemeit sem tudta bizonyítani. szakértől magánszakértői véleménye kategorikus, aggálymentes, egyértelmű, s kifejezetten cáfolja, hogy a kivitelezők szerződésszegő magatartásával okozati összefüggésben áll a fejpület újraépítésének szükségessége, végül pedig azt is rögzíti, hogy az állítólagos károk összege sem határozható meg.

[33] A fellebbezés alaptalan.

[34] Az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és az arra előterjesztett fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül (Pp. 370. § (1) bekezdése), így az nem érintette az elsőfokú ítélet azon megállapítását, hogy a felek között a vállalkozási szerződés V. sz. módosításával egyezség (Ptk. 6: 27. § (1) bekezdés) nem jött létre (elsőfokú ítélet indokolása (36) bekezdés) Az alperesek ugyan fellebbezési ellenkérelmeikben az ítélet ezen megállapítását vitatták, fellebbezési ellenkérelem alapján azonban az ítélet megváltoztatása nem lehetséges. A fellebbezési ellenkérelem járulékos eljárásjogi jogintézmény, mely csak a fellebbezésben foglaltakat támadhatja [Pp. 372. § (1) bekezdése].

[35] Az ítélőtábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges körben a tényállást lényegében helyesen állapította meg, és abból érdemben helytálló jogi következtetést vont le. Mindemellett döntésének indokait az ítélőtábla az alábbiak szerint csupán részben osztja.

[36] A perben abból kellett kiindulni, hogy a felperes megítélése szerint a kivitelezők szerződésszegést követek el azzal, hogy bontási technológiai szabálytalanságokat vétettek, a tervezői művezetést mellőzték. Ezek hiányában (a fejpület szerkezete károsodása előtt) felismerhetőek lettek volna a fejpület eredeti statikai, szerkezeti hibái. A felperes az alperesek hibás teljesítésére hivatkozással kérte az alpereseket szerződésszegéssel okozott kár (következménykár) megfizetésére kötelezni (Ptk. 6:137. §, 6:142. §, 6:143. §). A kár összegét keresetlevelében a V. számú szerződésmódosítás szerint újonnan körülírt vállalkozói mű (a régi fejpület teljes elbontása után létesített fejpület) előállítási költségében, azaz a kikötött vállalkozói díjban határozta meg. Utóbb jogi érvelését annyiban módosította, hogy a magánszakértői vélemény alapján kárigényének összege szakértői bizonyítás útján pontosan nem határozható meg, ezért általános kártérítés alkalmazását, és a kártérítés összegének a per összes körülményeinek mérlegelésével meghatározását kérte.

[37] Az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés körében arról tájékoztatta a felperest, hogy általános kártérítés nem alkalmazható, a szakértő a meglévő peradatok alapján esetleg arra vonatkozóan tud nyilatkozni, hogy a teljes beruházási költségek mekkora aránya írható hibás bontási technológia terhére, azaz a költségek hány százaléka áll összefüggésben a módosított csatlakozási kivitelezéssel, és az eredetileg tervezett költségek mekkora hányadban emelkedhettek ezért meg (Székesfehérvári Törvényszék 15.G.40.104/2021/21. számú végzése). Ezt követően a 2022. szeptember 26-ai tárgyaláson a felperes úgy nyilatkozott, a kár csak elméletileg határozható meg, de ez nem célszerű, mert komoly költségek és hosszadalmas bizonyítási eljárás eredményeként szerezhető be esetlegesen az a tervdokumentáció, amelyre vonatkozóan a magánszakértő nyilatkozott. A felperes más bizonyítást nem tudott felajánlani (Székesfehérvári Törvényszék 15.G.40.104/2021/22. számú jegyzőkönyv 1. és 3. oldalai).

[38] Az elsőfokú bíróság a keresetet alapvetően azért ítélte alaptalannak, mert az V. számú szerződésmódosítás létrejöttének időpontjában a felperes teljeskörűen ismerte a keresetben az alperesek terhére rótt hibákat, azok mibenlétét, s döntött a meglévő épület teljes elbontásáról, új épület megépítéséről; így az alperesek álláspontja szerint a Ptk. 6:157. § (1) bekezdése alapján nem teljesítettek hibásan.

[39] A Ptk. 6:157. § (1) bekezdésének második fordulata értelmében nem teljesít hibásan a kötelezett, ha a jogosult a hibát a szerződéskötés időpontjában ismerte, vagy a hibát a szerződéskötés időpontjában ismernie kellett. Szemben a régi Ptk. 305/A. § (1) bekezdésben írt szabályozással, a Ptk. 6:157. § (1) bekezdése a hiba szerződéskötéskori ismeretét immár nem kimentési oknak tekinti, hanem a hibás teljesítés elemeként. Ekként a kötelezett ellenbizonyításának arra kell irányulnia, hogy a jogosult a szerződéskötéskor a hibát ismerte, vagy ismernie kellett. A szerződéskötéskor – ha a teljesítés azzal nem esik egybe – a jogosultat nem terheli megvizsgálási kötelezettség. A Ptk. alkalmazásában is irányadó a Szegedi Ítéltábla Polgári Kollégiumának a hibás teljesítés egyes jogértelmezési kérdéseiről szóló 1/2004. (VI. 17.) számú kollégiumi ajánlása, melynek értelmében a kötelezett bizonyítási kötelezettségének arra kell irányulnia, a felek miben egyeztek meg, a jogosultnak észszerű (pontos) szerződéskötési eljárás esetén miről kellett tudnia a szolgáltatás minőségét illetően, vagyis a megkötött szerződés alapján a teljesítéskor milyen szolgáltatásra kellett számítania.

[40] A másodfokú bíróság egyetért a törvényszékkal abban, hogy az V. számú szerződésmódosítás létrejöttét megelőzően a felperes ismerte azokat, az alperesek terhére rótt szerződésszegő magatartásokat, amelyek utóbb szerződésmódosításhoz vezettek, amit egyértelműen alátámaszt az önkormányzat 2017. június 14-én kelt levele. Nem vitás az sem, hogy a módosított szerződéssel a felperes annak ismeretében, hogy megelőzően a konzorcium terhére rótt a fejpületet érintő szakszerűtlen bontási munkálatokat, az épület teljes, valamennyi szintet érintő visszabontását és újjáépítését rendelte meg. Az V. számú szerződésmódosítás Bevezetés c) pontja a szerződés műszaki tartalmának módosítását a vállalkozó által a takart szerkezetek feltárása során tapasztalt vasbetonszerkezetek hibás kialakításával, a felek által előre nem látott szerkezeti problémák meglétével indokolta. A szerződésnek a Ptk. 6:191. § (1) bekezdése szerint a felek általi módosításával megváltozott az eredetileg 2016. november 22-én létrejött vállalkozási szerződés tárgya, ugyanis a kivitelezőknek már nem az eredeti, hanem a módosított szerződésben, és annak mellékleteiben körülírt műszaki tartalmat kellett megvalósítaniuk. Ez a módosított műszaki tartalom vált az alperesek részéről teljesítendő szolgáltatássá, a vállalkozói művé.

[41] Mindemellett az ítéltábla álláspontja szerint abból, hogy a felperes az eredeti szerződés szerinti teljesítés állított hibáinak ismeretében állapotott meg az alperesekkel egy eltérő műszaki tartalmú vállalkozói mű létrehozatalában, nem következik, hogy ne érvényesíthetné a 2016. november 22-én megkötött eredeti vállalkozói szerződés megszegésével okozati összefüggésben keletkezett kárát. A felperes helyes fellebbezési érvelése szerint annak van tehát jelentősége, hogy a felperes az eredeti szerződés hibás teljesítésére hivatkozott, nem pedig annak, hogy az V. számú szerződésmódosítással érintett és újonnan meghatározott vállalkozói művet valósították-e meg az alperesek hibásan.

[42] A Kúria a törvényszék által felhívott EBH2013. P.17. számú elvi döntése (és azzal tartalmában megegyező Pfv.V.20.439/2021/5. számú részítélete - megjelent:

BH2022.127.) egyaránt arra a helyzetre utal, amikor valamely dologszolgáltatás hibáját kellett a jogosultnak a szerződéskötés időpontjában ismernie. Hasonló helyzet nem zárható ki tevékenységi kötelemeznél, így vállalkozási szerződés esetében sem; főszabály szerint lehetséges például, hogy a felek ne szabványszerű kivitelezésben állapodjanak meg. Jelen esetben azonban nem erről, hanem arról van szó, hogy a felperes perbeli tényállításában, valamint az V. számú szerződésmódosításban eltérően megjelölt okokkal összefüggésben a felek a szerződéses célt úgy látták megvalósíthatónak, hogy a kivitelezőknek immár az újonnan meghatározott műszaki tartalmat kellett megvalósítaniuk.

[43] Az elsőfokú bíróság helytállóan érvelt viszont azzal, hogy a perben a felperes nem bizonyította az alperesek károkozó magatartását (hibás teljesítését) és az ezzel okozati összefüggésben keletkezett neki kárát.

[44] A felperes keresetében körülírt (G. 40.002/2020/20.) azon károkozó magatartást, hogy a helyes bontási technológia betartása, valamint megfelelő tervezői művezetés esetén korábban (és a fejpület szerkezete károsodása előtt) felismerhető lett volna a fejpület eredeti statikai, szerkezeti hibái, nem támasztotta alá a felperes megbízásából készült magánszakértői vélemény. A magánszakvélemény 6. kérdésre adott válaszában (12. oldal) csupán annyit állapított meg, hogy "a bontási munkák csak kis valószínűséggel okoztak statikai problémát a megmaradónak tervezett szerkezet peremein belül." Arra a (7.) kérdésre pedig a szakértő érdemben nem tudott választ adni, hogy a kiviteli terveknek, szakmai előírásoknak megfelelően végzett munkák esetén a fejpület (helyreállítására irányuló) munkák megvalósítására milyen költség mellett kerülhetett volna sor. A szakértő a válasz adását egy olyan feltételezett és a statikai problémák észlelésére visszavetített, retrospektív tervdokumentáció készítéséhez kötötte, melynek megvalósítását a felperes nem indítványozta. (G. 40.140/2021/22. tárgyalási jegyzőkönyv: felperesi válasz a 21. végzésre.).

[45] Az ítéltábla kiemeli továbbá, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott arra, tanú2 tanú vallomása szerint a meglévő épület teljes elbontása, és a fejpület újraépítése nem volt elengedhetetlenül szükséges; az önkormányzat erre vonatkozó döntését egyrészt a bontás elhúzódása, továbbá az arra vonatkozó bizonytalanság indokolta, hogy nem lehetett tudni, az épületben milyen további szerkezeti gyengeségek lesznek, végül pedig szempont volt, hogy a másik két megvizsgált variációhoz képest az árajánlat nem volt számottevően magasabb (Székesfehérvár Törvényszék 15.G.40.104/2021/9. számú jegyzőkönyv 4. oldala). Nem tévedett az elsőfokú bíróság tehát, amikor leszögezte, hogy az önkormányzat azon döntésének következményei, hogy újonnan meghatározott tartalmú vállalkozói mű elkészítését rendelte meg, a rendelkezésre álló peradatok mellett az alperesekre nem terhelhetők.

[46] Mivel nem csupán az alperesek károkozó magatartása, hanem azzal okozati összefüggésben a felperest ért kár bekövetkezése sem bizonyított, a kártérítési igény jogalapjának hiányában nem vetődhet fel sem általános kártérítés alkalmazása, sem pedig a kártérítés összegének bírói mérlegeléssel meghatározása.

[47] Mindezek miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az indokolás fentiek szerinti korrekciójával, a Pp. 383. § (2) bekezdésére hivatkozással helybenhagyta.

[48] A Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest, hogy a Pp. 344. § (1) bekezdése szerint meghatározott tizenöt nap teljesítési határidőben fizessen meg az I. r., a II. r. és a IV. r. alpereseknek – mint együttes jogosultaknak – 3.810.000,- Ft, míg a III. r. alperesnek 1.270.000,- Ft másodfokú perköltséget. Az említett összegek a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének c) pontja, (5) és (6) bekezdései, továbbá 4/A. § (1) bekezdése alapján a kifejtett tevékenységgel arányban állóan meghatározott, az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalják magukban.

Győr, 2022. december 15.

dr. Ferenczy Tamás sk.

dr. Szabó Péter sk.

dr. Mészáros Zsolt sk.

tanácselnök

előadó bíró

bíró